

Kako bo država spodbujala investitorje?

Osnutek zakona o spodbujanju investicij, ki naj bi izboljšal pogoje domačih in tujih vlagateljev, naj bi bil objavljen v aprilu. Kaj bo v zakonu in kaj bi po mnenju poslovnéžev moralo biti?

Andreja Lončar

Podroben nabor ukrepov še ni znan, kot smo uspeli izvedeti do zaključka redakcije, pa ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo načrtuje:

- ugodnosti na davčnem področju (npr. davek od dohodka pravnih oseb) in na področju plačila prispevkov za socialno varnost s strani delodajalca,
- dodeljevanje finančnih spodbud v obliki nepovratnih sredstev za večje investicije,
- možnost prodaje nepremičnin v lasti države in občin pod ocenjeno vrednostjo ter
- zagotavljanje pogojev za izvedbo strateških investicij.

Kot pravijo na ministrstvu, so ukrepe oblikovali na podlagi raziskav, ki ugotavljajo ovire za investiranje v Sloveniji, ter na podlagi razgovorov s predstavniki podjetij v domači kot tudi tuji in mešani lasti.

Kriteriji za ugodnosti in spodbude

Investicijske spodbude bodo na voljo za predelovalno, storitveno in razvojno-raziskovalno dejavnost.

Investitorji bodo za dodelitev spodbud morali izpolnjevati minimalne kriterije glede vrednosti investicije in števila zaposlenih. Finančne spodbude v obliki nepovratnih sredstev bodo lahko prejela podjetja, ki bodo izpolnila zahtevnejše pogoje. Na voljo bodo namreč, tako ministrstvo, »le za investicije, ki bistveno prispevajo k razvoju slovenskega gospodarstva. Pogoji bodo opredeljeni z višino investicije, delovnimi mesti ter kvaliteto le-teh,« pravijo na ministrstvu. Še strožji pa bodo, kot dodajajo, pogoji za pomoč pri izvedbi strateških investicij.

Podrobnejša merila za ocenjevanje vlog ter posledično odobritev spodbud bodo opredeljena v uredbi, nanašala pa se bodo predvsem na:

- število novoodprtih delovnih mest,
- vrednost investicije, položaj in uveljavljenost investitorja na trgu,
- prenos tehnologije, znanja in izkušenj,
- dolgoročno vpetost investicijskega projekta v regijo,
- stopnjo tehnološke zahtevnosti investicije,

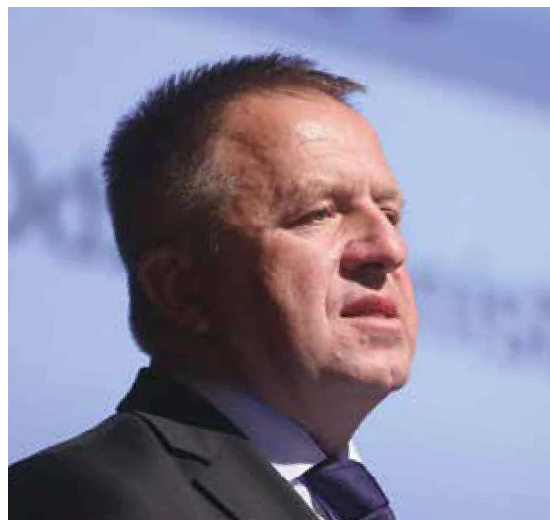
- dodano vrednost na zaposlenega,
- vpliv investicijskega projekta na okolje ter
- učinke investicije na skladni regionalni razvoj.

Kaj od zakona pričakuje gospodarstvo?

1. Skrb za predvidljivo investicijsko okolje

Iztok Klančnik, direktor podružnice ameriškega računalniškega podjetja Hewlett-Packard (HP) v Sloveniji, podjetja Selectium, pričakuje vsebinsko enostavne zakonske rešitve, ki so prijazne tudi v administrativnem smislu.

»Zakon naj zagotovi stabilno, predvidljivo investicijsko okolje, v katerem bodo investitorji znali oceniti gibanje in vračilo svoje naložbe ter tako imeli dovolj visok motiv za naložbo,« meni in dodaja, da pričakuje tudi pripravo ustrezne infrastrukture za 'greenfield' (nove) naložbe. »Lokalne skupnosti tu lahko odigrajo pomembno vlogo s hitrimi postopki za umestitev objektov v prostor, z okoljskimi in drugimi potrebnimi dovoljenji, za katera se včasih postopki vlečejo leta,« meni.

Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo

Investicijske spodbude bodo na voljo za predelovalno, storitveno in razvojno-raziskovalno dejavnost.

Dobra osnovna infrastruktura je prvi znak, da država s povabilom investitorjem misli resno.

Iztok Klančnik, Selectium

2. Učinkovit sistem subvencij

Zakon predvideva tudi finančne pomoči, ki pa morajo biti po mnenju Tomaža Juga iz spletne agencije Editor iz Solkana pri Novi Gorici preiščane. »Sam nisem velik zagovornik subvencij, sploh ne takšnih za reševanje podjetij, in subvencioniranja zaposlovanja delovne sile z nizko dodano vrednostjo, saj takšne subvencije ne prinašajo trajnostnih učinkov. Sem zagovornik finančnih pomoči, ki so stimulatивne narave, kjer se podjetjem pomaga vlagati v razvoj, promocijo, internacionalizacijo, zaščito intelektualne lastnine, prijave na evropske razpise, mreženje, grozdenje in podobno,« našteva.

Čeprav gre v tem primeru za bolj tvegane oblike sofinanciranja, pa je lahko dolgoročen učinek ob primernem spremljanju investicij bistveno večji kot socialni transferji v ohranjanje delovnih mest, meni.

3. Finančna pomoč vse od začetka

Jug eno največjih ovir za podjetja, ki se odločajo za vlaganja, vidi pri zagotavljanju denarja za izvedbo projektov pred samo pridobitvijo investicije ali subvencije.

»Podjetja težko krijejo večje investicije iz lastnih sredstev, poleg tega pa je bilo v preteklosti že veliko primerov, ko tudi refundacije s strani države niso bile v dogovorjenih rokih ali pa se investicije niso speljale po terminskih načrtih. Sredstva za tovrstne operacije bi morala biti v naprej rezervirana in izplačilo bi moralo biti zjamčeno,« pravi.

Takšna finančna podpora vse od začetka projekta bi podjetju po mnenju Juga olajšala tudi dostop do posojil ali predumov za izvedbo operacije.

4. Večji poudarek osnovnim naložbam

Klančnik meni, da bi država najprej morala podpirati naložbe, ki zagotavljajo odlično osnovno infrastrukturo. »Ta bi Slovenijo naredila logistično dostopno, enostavno dosegljivo, konkurenčno in že zato vabljivejšo za tuje naložbe. To je prvi znak, da država s povabilom investitorjem misli resno,« meni.

»S procesom lastne digitalne transformacije naj tudi državni organi in javni zavodi zagotovijo, da bo država sama delovala hitro, učinkovito in kvalitetno ter tako podpirala delovanje drugih družbenih subjektov in skupin, zlasti gospodarstva, ki je generator večjega dela ustvarjenega BDP,« meni in dodaja, da mora pri tem država imeti izračun pričakovanih učinkov.

Počivalšek bi odprl vrata tujemu kapitalu

Gospodarsko ministrstvo posebno pozornost namenja spodbujanju tujih vlaganj, kjer se vlagatelji srečujejo z veliko ovirami. Tako je pred tedni predstavilo dokument Mednarodni izzivi 2017-2018, v katerem navajajo ukrepe, s katerimi želijo med drugim izboljšati sistem privabljanja tujih neposrednih investicij.

Kaj program prinaša tujim vlagateljem? Na ministrstvu so ob predstavitvi programa našli:

- zagotavljanje informacij,

- program identifikacije tujih investorjev, v okviru katerega naj bi Slovenija prek mednarodnih baz podatkov sodelovanja ter sodelovanja s svetovalnimi podjetji prešla v aktivno fazo iskanja investorjev,
- izobraževanja in usposabljanja promotorjev,
- predstavitev investicijskih priložnosti na spletu (na primer v okviru e-seminarja, e-knjige, virtualnih sejamskih nastopov),
- promocija Slovenije, regij in področij (krepitev blagovne znamke države, udeležba na investicijskih konferencah, organizacija t. i. roadshowov),
- nadaljnja rast in razvoj podjetij s tujim in mešanim kapitalom,
- finančne spodbude (za začetne investicije za prvi kapitalski vstop tujega investitorja in za začetke investicije tujih investorjev).

»Pri privabljanju novih investorjev se nam zdi ključen program identifikacije tujih investorjev, kjer bo Slovenija izraziteje prešla v aktivno fazo iskanja investorjev. Izjemno pomembna je učinkovita promocija, za podjetja, ki so že prisotna v Sloveniji, pa je ključnega pomena program za nadaljnjo rast in razvoj,« menijo na ministrstvu.

Največji oviri sta birokracija in strah

Klančnik pravi, da Slovenijo, ko je govora o tujem kapitalu, še vedno najbolj ovira naš odnos do tujih naložb. »Te praviloma ocenjujemo kot poceni razprodajo domačega premoženja. Kljub temu, da ne znamo upravljati z javnim premoženjem, smo v veliki večini proti temu, da se podjetja prodajo kupcem, ki pa imajo ustrezen program in so pripravljeni vlagati. Izjemno velika ovira je tudi birokracija, ki spremlja vstop tujih investorjev; huje, veliko globalno prepoznanih investorjev se je bodisi že odločilo ali pa se odloča za odhod iz naše države. Predvsem se zdi, da država sama nima jasne predstave, kam vlagati, da bomo leta 2050 blizu uresničitve vizije, ki jo je pravkar predstavila.«

Jug pa dodaja, da bi tuj kapital morali sprejemati predvsem v obliki strateških partnerstev, ne pa v obliki prodaje državnega premoženja. »Če zdravo podjetje prepustiš tujemu kapitalu, se lahko hitro zgodi, da bodo na dolgi rok prevladali interesi kapitala brez oziranja na lokalno okolje.« gg

Foto: Editor

Sem zagovornik finančnih pomoči, ki so stimulatивne narave, kjer se podjetjem pomaga vlagati v razvoj, promocijo, internacionalizacijo, zaščito intelektualne lastnine, prijave na evropske razpise, mreženje, grozdenje in podobno.

Tomaž Jug, Editor

Višina tujih investicij (ob koncu leta v mrd EUR)

